

плътното описателство на Гийрц – интерпретиране на явленията на техен терен, без да се заличава спецификата им, според техните конструкции, уловени като артикулация в социалното действие; интерпретиране на протичането на обществения разговор като фиксиране на казаното [Гийрц, 1990:535-546].

Необходими са няколко уговорки. Въпреки Гийрцовия императив за интерпретирането като микроскопско, трудно е да се получи ясен образ на интерпретация на интерпретацията на интерпретацията – точно такава оптика има изследователското търсене (вторична интерпретация) на идеологемния образ (първична интерпретация) на зурнаджийската музика (обект). Старали сме се анализите ни да отразяват онова, което зурнаджиите действително мислят, представяйки в речта и практиката си своята музика. Що се отнася до символиката и идеологемите, като дискурси те предполагат и съответен (за някои субективен и спекулативен) подход, но дали изследователските схеми са коректни спрямо предмета? Инструменталното разделение на свои-чужди, което сме използвали в следващите страници например, не е ли в известна степен условно и манипулативно? Може би е прав скептикът, който изразява спрямо тази изследователска опозиция както съмнения за чиста произволност във вижданията за различията, така и опасения относно последствията ѝ да активира различията, да води до ограничаване на човешките контакти между различните общности [Саид, 1999:57-67].

Въпреки съмненията, неизбежно съпътстващи познавателните усилия, ние сме спокойни поне по отношение на собствената си позиция спрямо изследвания обект. Стремехът ни е бил да сме плътно до него, да погледнем през неговите очи дори и към най-отдалечените интерпретативни орбити. А те в днешната хуманитаристика се умножават лавинообразно и това е една от причините да не изповядваме пред читателя в тези редове, както и в предговора на книгата строго и единно “теоретично верую”. Все пак, любителите на базисното теоретизиране ще разпознаят познатите и от цитираната книга на М. Тодорова жанрови полета “изобретяване на традицията”, проблематизиране на “другостта”, “имагология” [Тодорова, М, 1999:14, 30].

СИМВОЛИКА

В традиционните култури инструментите се разпознават и идентифицират като природни и културни символи [Nettl, 1964:207]. Журната на Балканите и сродните ѝ инструменти в източните традиции са символично натоварени в аспекти на произход, етимология, функциониране, свирач, музика.

Произход и название

За произхода и названието на журната има различни легенди, поверия, митологически и символно натоварени версии в речта на музикантите. Според наши зурнаджийски музикалните инструменти са човешко дело, Бог е сътворил само звукът на гръмотевиците. Но журната е приемана за един от най-старите инструменти. “Преди години единствената музика, която е излезнала от векове, е журната. После излизат другите инструменти – тамбура, цигулка” – казва гоцеделчевски зурнаджия [АИФ I, № 100, с. 10]. Фолклорни предания за зурни и гайди в Македония казват, че те “са останали от старите хора от стария свят”, едновременно създадени от старо оръжие, наречено “юмрук” [Кличкова, 1964:774].